

σεως· ὁ Ἀλῆ πάσας τοῦ ἀμφιβάλλει καὶ φιλοσοφεῖ. Τοῦτο, κατὰ τὸν κ. Ροΐδην, δὲν εἶναι ἡ ποιήσις τοῦ 19' αἰῶνος;

Διὰ τούτων δὲν λέγω ὅτι καὶ οἱ ποιηταὶ οὗτοι ἢ καὶ πᾶς ἄλλος ἐν Ἑλλάδι, εἰσὶν ἄφθογοι, καὶ, δίκην τοῦ ἁγίου Πατρὸς, ἀναμάρτητοι ὡς καὶ ὀλίγιστοί εἰσι τοιοῦτοι πανταχοῦ καὶ πάντοτε. Εἰς τοῦτο μάλιστα συνίσταται ἡ ὀρθὴ κριτικὴ, εἰς τὸ ν' ἀνευρίσκῃ ὀλιγώτερον εἰς τὸ φῶς τῆς φιλοσοφίας, πρὸς ὃ ἀμβλυώτομεν οἱ κοινοὶ τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰς ὃ καὶ οἱ εὐφυέστεροι πολλάκις πλανῶνται, ἢ εἰς τὸ λεπτόν τοῦ κριτικοῦ αἴσθημα, καὶ εἰς τοὺς κανόνας οὓς ἀποκαλύπτει ὁ ὀρθὸς λόγος καὶ ἡ πεῖρα κυροῖ, τὰ στίγματα ὅσα ἐνυπάρχουσιν εἰς τὰ φιλολογικὰ καλλιτεχνήματα, πρὸς ἐπικνώρωσιν, ἂν ἐπιδέχωνται, ἢ πρὸς ἀποφυγὴν μιμήσεως. Περὶ ἡμῖν μάλιστα ὁ θέλων νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὸ ἄχαρι ἔργον τοῦ κριτικοῦ, ἔχει τὸ στάδιον εὐρύτερον ἢ ἄλλαχοῦ διότι οὐδαμῶς ἴσως ὑπάρχουσι τόσοι οἱ θρασυτάτω ποδὶ καὶ ἀδιστάκτως ἀναρρίχώμενοι τὰς ἀνοδίας τοῦ Περνασσοῦ, χωρὶς, οὐχὶ τῆς ποιήσεως τοὺς κανόνας νὰ σπουδάζωσιν, οὐδὲ νὰ ὑποπτεύωσιν, οἷους διδάσκουσιν αὐτοὺς τὰ ἄριστα παραδείγματα, στηριζόμενα ἐπὶ τῆς ὀρθῆς διαγνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ πρέποντος, ἀλλ' οὐδὲ καὶ τοὺς τῆς στιχουργίας καὶ αὐτοὺς τοὺς τῆς γραμματικῆς. Τούτους νὰ ἐλέγχῃ, νὰ καθοδηγῇ ἂν εἶναι δεκτικοὶ βελτιώσεως, νὰ μαστίζῃ ἂν υπεραίρωνται, τοῦτο ἐστὶ τὸ ἔργον, τοῦτο τὸ δικαίωμα τοῦ κριτικοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὰ ἀληθῆ ἢ ὑποτιθέμενα ἐλαττώματά τινων νὰ ἀρνῆται εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν ἐφ' ἣ πάντοτε ἐνεκαυχήθη ποιητικὴν αὐτῆς γονιμότητα.

Ταῦτα φρονῶ, ὡς προχείρως καὶ ἀπρακτικῶς δύναμαι νὰ σοὶ τὸ ἐκθέσω. Ἀποκρούω τοὺς ἀπελπιστικὰς δυσχυρισμοὺς τοῦ κ. Ροΐδου.

Σὺ δ' ἔρρωσο, μὴ παύου γράφων πρὸς τιμὴν τῆς Ἑλλάδος, καὶ μὴ παύου μελετῶν, ἵνα γράφῃς ἄξια σοῦ καὶ αὐτῆς.

Ἐν Βερολίῳ τῇ 15[27 Νοεμβρίου 1877.

Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ΠΟΙΚΙΛΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Σ. ΚΟΝΤΟΥ.

§ 9.

Cuniculus — κόνικλος (Πρβ. § 3, σελ. 659).

Τῆς συγκοπῆς, καθ' ἣν τὸ τετρασύλλαβον ἐν τῇ Λατινικῇ γλώσσῃ ὀνομαζομένη *cuniculus* ἐλληνιστὶ ἐκφερόμενον γίνεται τρισύλλαβον κόνικλος ἢ κύνικλος ἢ κούρικλος, πολλὰ ἔχομεν νὰ καταλέξωμεν παραδείγματα, οἷον·

Proculus — *Πρόκλος*. Κοραΐς *Πλουτ.* Μέρ. Β', σελ. 378 «Πρόκλον. Κατὰ συκοπὴν ἀπὸ τοῦ Πρόκυλος, Ῥωμαῖστὶ Proculus, παρὰ τὸ ἐπὶ ῥήματι Procul ὃ σημαίνει τὸ Πόρρω· οὕτω γὰρ ἐπωνόμαζον τοὺς τοῦ πατρὸς πόρρω τῆς οἰκείας ὄντος τεχθέντας». Ἐν τοῖς Σουτσειοῖς φέρεται σελ. 23 «Διὰ τί οἱ Ἰταλοὶ ἐπλάσαν τὸ pitecco ἐκ τοῦ ptoeco ἥτοι πτωχός, καὶ τὸ Procolo ἐκ τοῦ Πρόκλος;»

Proculeius — *Προκλήϊος*.

Catulus — *Κάτλος*.

Regulus — *Ῥήγλος*.

Bibulus — *Βίβλος*. Κοραΐς *Πλουτ.* Μέρ. Δ', σελ. 382 «Βίβλου. ΔΓ (κακὴ) Βύβλου. Ἔστι γὰρ παρὰ τὸ Ῥωμαϊκὸν κύριον ὄνομα Bibulus (ὃ ταῦτόν δύναται τῷ τῶν Ἑλλήνων προσηγορικῷ Πότης), Βίβουλος, καὶ κατὰ συκοπὴν *Βίβλος*, ὡς καὶ παρὰ τὸ Catulus ὁ Κάτλος, καὶ παρὰ τὸ Tusculum τὸ *Τουσκλον*». Πρβ. καὶ Θεμίστ. σελ. 262, 8.

Lentulus — *Λέντλος*. Κοραΐς *Πλουτ.* Μέρ. Δ', σελ. 394 «Λέντουλοι. Συγκόπτειν ἐν ἄλλοις φιλεῖ Πλούταρχος τὸ *Λέντουλος* (Lentulus) ὄνομα εἰς τὸ *Λέντλος*, ὥσπερ καὶ τὸ *Κάτουλος* (Catulus) εἰς τὸ *Κάτλος*».

Herculanus — *Ἡρκλανος*. Πλούτ. Ἠθικ. σελ. 539, α'. Πρβ. καὶ Κοραΐν *Μάρκ. Ἀντων.* σελ. 135 «Herculanum, Herculanum, καὶ Herculanum, Ἡρκουλάνεον, ὥσπερ ὠνόμασεν αὐτὸ Δίων ὁ Κάσσιος (ξς', σελ. 1095), καὶ κατὰ συκοπὴν συνήθη τοῖς Ἑλλησιν ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς ὀνόμασιν, Ἡρκλάνον· ἥς συκοπῆς ἐστὶ καὶ Ῥωμαϊκὸν παράδειγμα ἐν αὐτῇ τῇ κλητικῇ τοῦ Ἡρκλέους ὀνόματος Hercle! Ἡράκλεις!».

Servuli — *Σέρβλοι*. Κωνσταντ. Πορφυρογ. Τόμ. Γ', σελ. 152, 21 «Σέρβλοι δὲ τῇ τῶν Ῥωμαίων διαλέκτῳ δοῦλοι προσαγορεύονται· ἔθεν καὶ σέρβουλα ἢ κοινὴ συνήθεια τὰ δουρικὰ φησὶν ὑποδήματα καὶ τζερβουλιανούς τοὺς τὰ εὐτελῆ καὶ πενιχρὰ ὑποδήματα φοροῦντας. Ταύτην δὲ τὴν ἐπωνυμίαν ἔσχον οἱ Σέρβλοι διὰ τὸ δοῦλοι γενέσθαι τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων».

vernaculus — *οὐερνάκλος* ἢ *βέρνακλος*. Κοραΐς *Μάρκ. Ἀντων.* σελ. 140 «Οὐερνάκλος, κατὰ συκοπὴν συνήθη τοῖς Ἑλλησιν τοῦ Οὐερνάκουλος, Vernaculus, ὑποκοριστικοῦ τοῦ Vernus. Τὸν τύπον βέρνακλος βλέπει τις παρὰ Λυδῷ σελ. 155, 16 καὶ παρὰ Μελκλῶ σελ. 186, 24.

titulus — *τίτλος*, ὅθεν *τιτλόω* — *προτιτλόω* καὶ *τιτλάριον*.

mitulus — *μίτλος*. Ἀθήν. σελ. 85, ε'.

folliculus — *φούλλιχλον*. Ἀθήν. σελ. 14 «Ὅτι τὸ *φούλλιχλον* καλούμενον, ἦν δὲ ὡς ἔοικε σφαιρίον τι, εὔρεν Ἀττικὸς Νεαπολίτης παιδοτρίβης». Ὁ Ἰακώψιος ἔγραψε *φώλλιχλον*. Πρβ. καὶ Κοραΐν *Ἐπικτ. Διατρ.* σελ. 338.

centunculus — *κέντουκλον* καὶ *κεντούκλα*. Ἰδὲ Κοραΐν *Πλουτ.* Μέρ. Δ', σελ. 427 καὶ *Ἀτάκτ.* Τόμ. Δ', σελ. 187.

tubulus — *τοῦβλον*.

stabulum — στάβλος (ἢ στάβλον).

manipuli — *μανίπλα*. Κοραΐς *Πλουτ.* Μέρ. Α', σελ. 368 «Συνέκοψε δὲ τὴν Ῥωμαίων λέξιν ὁ Πλούταρχος, Μανίπλα, καὶ τὴν ἐξῆς Μανιπλαρίους, καθὰ καὶ οἱ παρ' ἐκείνοις ποιηταί, ἀντὶ τοῦ Μανίπουλα (*Manipulos*), καὶ Μανιπουλαρίους (*Manipulares*)».

Ianiculum — *Ἰάνικλον*.

Corniculum — *Κόρνικλος*. Στέφ. Βυζ. σελ. 374, 18 «*Κόρνικλος*: πόλις Ἀκτίνων. Διονύσιος τρίτῳ Ῥωμαϊκῆς Ἀρχαιολογίας. Τὸ ἐθνικὸν *Κορνικολανός* (*Κορνικλανός*)». Παρὰ Διονυσίῳ τῷ Ἀλικαρνασσεὶ Ῥωμ. Ἀρχ. Γ', 50 φέρεται ἐπὶ τὸν καλούμενον *Κορνίκολον* καὶ «οἱ δὲ *Κορνικολανοί*» (Πρβ. καὶ Δ', 1). Ἀλλ' ἐν βιβλ. Α', 16 ἀπαντᾷ «πρὸς τοῖς καλουμένοις *Κορνίκλοις* ὄρεσι». Πρβ. καὶ Κόδητον *Παρατηρ. εἰς Διογ. Ἀλικ.* σελ. 5.

Tusculum — *Τούσκλον*. Κοραΐς *Μάρκ. Ἀντων.* σελ. 145 «*Τούσκλα*, Ῥωμ. *Tuscula* πλῆθυντικῶς, παρὰ τὸ *Tusculum* *Τούσκουλον*, πολίχνην Ἰταλίας, τανῶν *Frascati* καλούμενον, ὃ κατὰ συγκοπὴν Ἕλληνας ἐπρόφερον *Τούσκλον*, ἢ *Τύσκλον*, ὥσπερ καὶ τὸ ἐθνικὸν *Tusculanus*, *Τουσκλάνος*, ἢ *Τουσκλάνος*. Διὸ καὶ ὁ Μάρκος, καίπερ Ῥωμαῖος ὢν, Ἑλληνιστὶ γράφων, οὐδ' ἐν τούτῳ, τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθους ἠξίωσεν ἀποσχέσθαι. Εἴρηκε δὲ παραπλησίως καὶ *Οὐερνάκλος*, ἀντὶ τοῦ *Οὐερνάκουλος* *Vernaculus*, καὶ *Ἡρκλάνον*, ἀντὶ τοῦ *Ἡρκουλάνον* *Herullanum*» (Πρβ. καὶ *Πλουτ.* Μέρ. Γ', σελ. 406). Τὸ ἐθνικὸν τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης *Τουσκλανός* ἢ *Τουσκλάνός*, οὐχὶ ἐπὶ τῆς παραληγούσης *Τουσκλάνος* ἢ *Τουσκλάνος*. Στέφ. Βυζ. σελ. 643, 20 «*Τύσκλος*: πόλις Ἰταλίας. Λέγεται καὶ *Τυσκλάνόν*. Τὸ ἐθνικὸν *Τουσκλανός*». Ὅπως δὲ βάρβαρον εἶνε τὸ ἐπρόφερον, ὅ καὶ ἄλλα ὅμοια παρὰ τῷ Κοραΐ ἐδρίσκονται, οἷον ἐσύμφερε, ἐπρομηθεῖτο, ἐσυγχώρει, κτλ. (*Πλουτ.* Μέρ. Β', σελ. 383. σελ. 389. Μέρ. Δ', σελ. 436). Περὶ τῶν τριούτων σχηματισμῶν, συνήθων ὄντων ἐν τῷ Βυζαντινακῷ ἑλληνισμῷ, θὰ πραγματευθῶμεν ἀκριβέστατ' ἐν ἄλλῳ τόπῳ.

baculum — *βάκλον*. Σουίδ. «*Τύμπανκ*: *βάκλα*», κτλ. Ἴδε καὶ Ἐρμετρούσιον *Ἀριστοφ. Πλούτ.* σελ. 134 Δειψ.

cubiculum — *κουβίκλιον* ἢ *κουβούκλιον* (*κουβοῦκλιον*). Πρβ. καὶ *Δελτ. Ἑλλήν. Ἀλληλογρ.* 1877, σελ. 35.

Castulo — *Καστλώρ*.

fibula — *φίβλα*, ὅθεν *φιβλοῦμαι*. Κοραΐς *Πλουτ.* Μέρ. Δ', σελ. 428 «Ταύτην οἱ Ῥωμαῖοι διὰ τοῦ *Fibula* ἡρμάνευον, ὃ συγκόψαντες οἱ Βυζαντινοὶ συγγραφεῖς *Φίβλαν* ἔλεγον, ἢ δὲ παρ' ἡμῶν συνήθεια *Φιούμπαν* καλεῖ, πρὸς τὸ ἰταλικὸν *fibbia* μᾶλλον ἀποκλίνουσα». Πρβ. καὶ Βοισσωνάδην *Γεροκλ. καὶ Φιλαργ.* σελ. 289.

viticula — *οὔτικλα*. Διοσκορίδ. *Εὐπορ.* Β', 63 «ἀμπέλου ἀγρίας, τῆς καλουμένης Ῥωμαῖστί *οὔτικλης*».

subula — σοῦβλα, ὅθεν σουβλίον (σουβλίη), σουβλέα, σουβλίζω, πεντά-σουβλίον.

scutula — σκουτλα. Πρβ. καὶ σκουτλάτος καὶ σκούτλωσις. "Ἴδε Κ. Μυλλήρον Γεωργ. Μικρ. Τόμ. Α', σελ. 275 καὶ Οὔλσχιον Μετρολ. Συγγρ. Τόμ. Α', σελ. 32.

situla — σίτλα. Κορνήης Ἀτάκτ. Τόμ. Β', σελ. 162 «τὸ δεύτερον (Σίτλα), ἀπὸ τοῦ Ῥωμαϊκὸν *Situla*, κατὰ συγκοπὴν Σίτλα, καὶ Σίκλα». Περὶ τῆς προκειμένης λέξεως διέλαθεν ἀκριβῶς ὁ Χαρμαννὸς ἐν τῇ περὶ τοῦ Οὔλπιανου διατριβῇ σελ. 14 (Δημοσθέν. Δινδορφ. Τόμ. Η', σελ. XXXIII).

arcula — ἀρχλα. "Ἴδε Κορνήην Ἀτάκτ. Τόμ. Α', σελ. 77.

tabula — τάβλα, ὅθεν ταβλίον (ταβλίη), ταβλίζω, συνταβλίζω, ταβλιστής, τάβλωμα, ταβλωτόν, εὐτάβλωτος. Πλημμελῶς ἔχει ἡ γραφή ταυλίον, ταυλίζω, κτλ. Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Ε', 18 «προφήτης τάβλαις καὶ κύβοις παίζει;». Ἀνθολ. Παλ. Θ', 482 «τάβλην φεύγετε πάντες», κτλ. "Ἴδε Ἀλβερτον Ἡσυχ. Τόμ. Β', σελ. 949. Βαϊσσονάδην Ἱεροκλ. καὶ Φιλαγρ. σελ. 306 καὶ Κορνήην Ἀτάκτ. Τόμ. Α', σελ. 278 καὶ Τόμ. Β', σελ. 120. Ὁ Παλλαδᾶς συνέταξεν ἐπίγραμμα εἰς ποιητὴν κυβεύοντα ἔχον οὕτως (Ἀνθολ. Παλ. ΙΑ', 373):

Πάντων μουσποδίων ἡ Καλλιόπη θεὸς ἐστίν·

ἡ σὴ Καλλιόπη Ταβλιόπη λέγεται.

Ταρχώδη εἶνε τὰ ὑπὸ τοῦ Οἰκονόμου γεγραμμένα ἐν τῷ περὶ Γνητ. Προφ. τῆς Ἑλλ. γλώσσης βιβλίῳ σελ. 353.

faecula — φαῖκλα, φαίκλη. Κακῶς εἶνε παρὰ τῇ Διοσκορίδῃ γεγραμμένον «ὀπὸν μήκωνος σὺν σφέκλῃ ὄξους χρίειν» ἀντὶ τοῦ φαίκλη (Τόμ. Β', σελ. 328) καὶ παρὰ τῷ Γαληνῷ «ἦν Ῥωμαῖοι φέκλην καλοῦσι» ἀντὶ τοῦ φαίκλην (Τόμ. ΙΒ', σελ. 490. Πρβ. καὶ Τόμ. ΙΘ', σελ. 746). "Ἴδε Λόγ. Ἑρμῆν Τόμ. Ε', σελ. 153.

orbiculatus — ὀρβικλάτος. Ἀθήν. σελ. 80, ε' «τὰ δὲ καλούμενα ὀρβικλάτα». σελ. 81, α' «ἀναλογεῖ δὲ τοῖς ὀρβικλάτοις». Παρὰ Διοσκορίδῃ φέρεται «ῥωμαῖστὶ δὲ ὀρβικουλάτα» (Τόμ. Α', σελ. 150), ὡς καὶ παρὰ Γαληνῷ ἀμῆλα ὀρβικουλάτα» (Τόμ. ΙΓ', σελ. 289).

Φέρεται δὲ καὶ τύπος ἄνευ συγκοπῆς κοννίκΟΥλος (§ 3, σελ. 660), ὡς ῬήγΟΥλος, ΒίβΟΥλος, ΚάτΟΥλος, ΛέντΟΥλος, ΠρόκΟΥλος ΠροκΟΥλήϊος ΠροκΟΥληϊανός, ΤούσκΟΥλον, φίβΟΥλα, σκουτΟΥλάτος, κονβικΟΥλίον κονβικΟΥλάριος, ταβΟΥλάριος, κτλ. Λέγεται δὲ καὶ ἸαννίκΟΥλον ἸαννίκΟΥλος, ΚορνίκΟΥλος, κτλ. καὶ ΛεντΥλος, ΤΥσκλον, βάκΥλον, κτλ. Κορνήης Πλουτ. Μέρ. Α', σελ. 376 «Τὸ Ῥωμαϊκὸν Βάκυλον *Baculum* παρὰ τὸ τῶν Ἑλλήνων Βάκτρον (ὅθεν καὶ ἡ βεκτηρία) παρῆχθαι, καὶ πρὸ ἡμῶν ἕτεροι ἐσημειώσαντο».

Συγκομμένοι τύποι εὑρίσκονται καὶ παρὰ τοῖς Λατίνοις ἐνίοτε, οἷον *manipulus* (*manipulus*), *populus* (*populus*), *Lucmo* ἢ *Lucmon* (*Lucumo*), κτλ.

Ὡς δὲ συγκόπτεται ὁ φθόγγος *u* ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐν Ῥωμαϊκαῖς λέξεσιν, οὕτως ἐπεντίθεται ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐν Ἑλληνικαῖς, οἷον *δραχμή* — *drachma*, *Τέκμησσα* — *Tecumessa*, *Ἀλκμήνη* — *Alcumena*, *Ἀσκληπιδῆς* — *Aesculapius*, κτλ. Περὶ Γαληνῶ ἀναγινώσκεται Τόμ. Ι', σελ. 364 «Συνάπτει δ' αὐτῷ κατὰ τὸν μυχὸν τοῦ κάλπου λόφος ἕτερος οὐ μικρός, ὃν ἐν τε τοῖς συγγραμμασιν οἱ παλαιοὶ Ῥωμαῖοι καὶ τῶν νῦν οἱ ἀκριβεστέροι *Βεσούβιον* ὀνομάζουσι· τὸ δ' ἐνδοξόν τε καὶ νέον ὄνομα τοῦ λόφου *Βέσβιον* ἔπασιν ἀνθρώποις γνῶριμον διὰ τὸ κάτωθεν ἀναφερόμενον ἐκ τῆς γῆς ἐν αὐτῷ πῦρ» ("Ἰδε Λόγ. Ἑρμῆν Τόμ. Ε', σελ. 63). Ὁ Κόβητος διατείνεται ἐν τῇ Μνημοσύνῃ (1877, σελ. 198) ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ λεγόμενον νέον ὄνομα εἶνε ἀρχαιότατον, ἐκφερόμενον πάλαι μὲν *ΦέοΦιος*, εἴτα δὲ *Βέσβιος* καὶ *Οὐέσβιος*· τέλος δ' οἱ Ῥωμαῖοι παρεμβάλλοντες τὸ *u* ἐσχημάτισαν τὸν τύπον *Vesuvius* — *Βεσούβιος*.

§ 10.

Τούφακες (τουφέκια), τουφακοφόροι.

Ἡ λέξις *τούφακες* εἶνε εἰλημμένη ἐκ τῆς Τουρκικῆς γλώσσης (*toufeng*), γίνεται δ' αὐτῆς χρῆσις ὑπὸ τοῦ Κριτοβούλου λέγοντος «τούς τε τοξότας καὶ τοὺς τὰς μηχανὰς ἔχοντας ἐν χεροῖν καὶ τοὺς *τούφακας*» καὶ «οἱ δὲ τοξόται καὶ οἱ τὰς μηχανὰς ἔχοντες καὶ τοὺς *τούφακας*» (Βιβλ. Α', 51) καὶ «οἱ τοξόται πρῶτοι καὶ σφενδονῆται καὶ οἱ τὰς μηχανὰς καὶ τοὺς *τούφακας* ἔχοντες» (Βιβλ. Α', 54) καὶ αὐτοὺς μὲν τοξότας τε καὶ σφενδονήτας καὶ τοὺς *τούφακας* ἔχοντας» (Βιβλ. Α', 57).

Ὀνομάζει δὲ καὶ τουφακοφόρους ὁ Κριτοβούλος τοὺς ἔχοντας ἢ φέροντας *τούφακας*, οἷον «ἔχων καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἐκτὸς τοῦ λιμένος νεῶν τοξότας τε καὶ τουφακοφόρους βάλλοντας ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων» (Βιβλ. Α', 56) καὶ «ὀπλίταις τέ φημι καὶ τοξόταις καὶ τουφακοφόροις τὰ μάλιστα» (Βιβλ. Ε', 5) καὶ «τούς τε τοξότας καὶ τουφακοφόρους καὶ σφενδονήτας» (Βιβλ. Ε', 11).

Περὶ τῶν λέξεων τῶν ἐκ ξένων γλωσσῶν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν εἰσαχθεισῶν κατὰ τε τοὺς παλαιοὺς καὶ τοὺς ἔπειτα χρόνους θὰ διακλάδωμεν μετὰ πολλῆς ἀκριβοείας ἄλλοτε. Ἐν τῷ παρόντι ἀρκούμεθα ἀπλῶς παρατιθέμενοι τὰ ἐν τοῖς Δειπνοσοφισταῖς τοῦ Ἀθηναίου γεγραμμένα σελ. 121 «Ἐπὶ τούτοις λεχθεῖσιν ὁ Κύνουλκος πιεῖν ἤτησε *δηρόκταρ* — Πρὸς δὲ ὁ Οὐλπικανὸς σχετλιάσας καὶ τύψας τῇ χειρὶ τὸ προσκεφάλαιον ἔφη· μέχρι πότε βαρβαρίζοντες οὐ παύσεσθε; ἢ ἕως ἂν καταλιπὼν τὸ συμπόσιον οἴχωμαι πέττειν ὑμῶν τοὺς

λόγους οὐ δυνάμενος; Καὶ δὲ ἐν Ῥώμῃ τῇ βασιλευούσῃ διατρίβων τὰ πρὸν, ὥ λῶπτ', ἐπιχωρίῳ κέχρημαι κατὰ τὴν συνήθειαν φωνῇ· καὶ γὰρ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσι τοῖς σφόδρα ἐλληνίζουσιν ἔστιν εὑρεῖν καὶ Περσικὰ ὀνόματα κεῖμενα διὰ τὴν τῆς χρήσεως συνήθειαν, ὡς τοὺς παρασάγγας καὶ τοὺς ἀγγάρους καὶ τὴν *σχοῖνον* ἢ τὸν *σχοῖνον* — μακεδονίζοντάς τ' οἶδα πολλοὺς τῶν Ἀττικῶν διὰ τὴν ἐπιμιξίαν» καὶ τὰ ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον Παρεκβολαῖς τοῦ Εὐσταθίου σελ. 1854 «Περσικὰ δέ, φασι, μέτρα αἰ ἀχάναι — Οὕτω καὶ ἀρτάβη μέτρον ἐφέρετο Περσικόν. Ἦν δὲ καὶ ἀδδιξ μέτρον τι, φασί, τετραχοῖνικον — Εἰ δὲ ἐθνικὸν ὃν ἡ ἀχάνη καὶ ἡ ἀχανίς χρησταί εἰσι λέξεις τοῖς Ἑλλησι, ξενίζον οὐδέν. Αἱ γοῦν θρεπταὶ τοῖς δεσπότηαις δοῦλαι — ἄβραι λεγόμεναι ἐθνικῶς κεῖνται παρὰ σοφοῖς Ἑλλησι — Οὕτω κεῖται, ὡς ὁ αὐτὸς Διονύσιος λέγει, καὶ παρὰ Θεοπόμπῳ ἀβυρτάκη ὑπότριμμά τι δριμύ βαρβαρικὸν διὰ πρᾶσων καὶ καρδάμων καὶ κόκκων ῥόας καὶ ἐτέρων τοιούτων — Κεῖται δὲ καὶ ἐν Ἡροδότῳ βάρβαρος λέξις ὁ βουνός. Λιθυκὴ γάρ· καὶ παρ' ἐτέροις ὁ παρασάγγης ὁ καὶ παρὰ Ἑρμογένει. Παρά τισι δὲ καὶ ἄγγατος τὸ εἰς ἀναδενδράδα ξύλον καὶ ἄγγον εἶδος δόρατος Φραγγικῶ — Λέγει δὲ καὶ Αἰσχύλος ἐθνικώτερον καὶ οὐ κατὰ Ἀττικοὺς *βαλῆνα* τὸν βασιλέα ἐν τῷ *βαλὴν* ἀρχαῖος *βαλὴν* — Παρὰ τῷ αὐτῷ δὲ ποιητῇ ἐν Ἀγαμέμνονι καὶ οἱ ἄγγαροι κεῖνται λέξις φανερώς Περσικὴ — Ἑθνικὴ δὲ λέξις καὶ ἡ μόρτη, τὸ ἔκτον, φασί, μέρος τῶν καρπῶν, ἡ ἐδίδοτο τοῖς ἐκτημορίοις, ὡς ἐν ἀνωνύμῳ κεῖται λεξικῷ ῥητορικῷ. Αἴλιος δὲ Διονύσιος λέγει ὅτι Περσικὸν ὄνομα καὶ ὁ *μανδύας*· ἔοικε δέ, φησί, φαινόλη. Καὶ ὁ γράψας δὲ γέντα τὰ κρέα κατὰ γλῶσσαν Θρακῶν ἔγραψεν. Οὐκ ἂν δέ τις ἀπισχυρίσαιο μὴ οὐκ εἶναι καὶ τὸν ἀρράβακα ἐθνικόν — Ὅλως δὲ εἰπεῖν γέμει διὰ τὰς ἐπιμιξίας μυρίων ἐθνικῶν λέξεων ἡ Ἑλλὰς γλῶσσα».

Σελ. 194, 13 γραπτέον «οὐχὶ αὐτόπωλοι ἢ αὐτοπῶλοι». σελ. 199, 7 προσθετέον μετὰ τὸ γένους «Ἀλλὰ τὸ προσηγορικῶς παρ' ἡμῖν λεγόμενον δύνατται μάλλον νὰ νομισθῇ ὅτι εἶνε τὸ Λατινικόν *russus*, τουτέστι πυρρός, κτλ. (Πρβ. *ρούσσιος*, *ρούσσεος*, *ρουσσᾶτοι*, *ρουσσίλω*. Ἴδε καὶ Κοραῖν *Ξενοκρ.* σελ. 61). σελ. 833, 28 γραπτέον αἰ 8».
